

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/59/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221200126
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2221200126.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenej: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX. mája XXXX, trvalý pobyt C., o 312,30 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 13. mája 2021 č. k. 8Csp/1/2021-182, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o zaplatenie 312,30 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 11. februára 2018 do zaplatenia (I.) a žalovanému náhradu trov konania nepriznal (II.). Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 44 ZoEK (zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov), § 52, § 524 ods. 1 § 662, § 677 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil uzavretou zmluvou o poskytovaní verejných služieb medzi právnou predchodkyňou žalobkyne DIGI SLOVAKIA, s.r.o. a žalovaným dňa 5. mája 2016, predmetom ktorej bol záväzok veriteľa zriadiť a poskytovať službu nájom koncového zariadenia a karty, zriadiť a poskytovať služby satelitnej televízie, ako i záväzok žalovaného riadne a včas platiť cenu za zariadenie a poskytovanie služieb podľa zvoleného programu Okrem uzavretia tiež zmluvy o nájme zariadení nevyhnutne potrebných na poskytovanie služby satelitnej televízie, právna predchodkyňa a žalovaný uzavreli aj zmluvu o výpožičke zariadenia nevyhnutne potrebného pre poskytnutie služby podľa zmluvy, pričom prevzatie zariadení žalovaný potvrdil svojim podpisom na zmluve. Právna predchodkyňa a žalovaný sa dohodli, že v prípade zániku zmluvy o poskytovaní verejných služieb, zaniká aj nájomná zmluva, ako i zmluva o výpožičke s tým, že žalovaný je povinný do pätnástich dní od zániku zmluvy, vrátiť zariadenia, ktoré boli predmetom nájmu a výpožičky spolu s príslušenstvom a pre prípad porušenia tejto povinnosti si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu. Z dôvodu porušenia zmluvnej povinnosti žalovaného zaplatiť za poskytnuté služby riadne a včas, vyúčtované faktúrami, právna predchodkyňa žalobkyne odstúpila od zmluvy podľa § 44 ods. 11 písm. b/ ZoEK, ku dňu 31.12.2017, ku ktorému dátumu zanikla aj zmluva o nájme, tiež zmluva o výpožičke. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právna predchodkyňa si zmluvnú pokutu za nevrátené technické zariadenia uplatnila faktúrou vystavenou dňa 26. januára 2018, teda po zániku zmluvy, no v tom čase už nebola nositeľom práva na zaplatenie zmluvnej pokuty, v dôsledku čoho nemohla platne postúpiť neexistujúcu pohľadávku na žalobkyňu. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov). Žalovanému, ktorý bol v plnom rozsahu úspešný, vznikol nárok na náhradu trov konania, avšak vzhľadom na jeho pasivitu v priebehu celého konania (nevykonal žiaden úkon v konaní, nereagoval na výzvu súdu, nedostavil sa na pojednávanie a trovy si neuplatnil) náhrada trov konania žalovanému priznaná nebola (aj s poukazom na čl. 4 ods. 2 CSP).

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe, alternatívne jeho zrušením a vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci a nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorým jej bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Poukázala na bod 1. písmeno e/ a f/ zmluvy, v zmysle ktorého boli uzatvorené so žalovaným aj zmluva o nájme zariadení nevyhnutne potrebných pre poskytovanie služby satelitnej televízie, ako aj zmluva o výpožičke zariadenia nevyhnutne potrebného pre poskytnutie služby, prevzatie ktorých žalovaný potvrdil svojim podpisom na zmluve. Súčasne sa zmluvné strany dohodli, že v prípade zániku zmluvy o poskytovaní verejných služieb, zaniká aj zmluva o výpožičke, ako aj nájomná zmluva a žalovaný bol povinný do pätnástich dní po zániku zmluvy vrátiť tieto zariadenia. Pre prípad porušenia tejto povinnosti si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu, vo výške uvedenej v bode 2. zmluvy. Termín uplatnenia zmluvnej pokuty za nevrátenie predmetných zariadení však nemohol nastať skôr ako došlo k ukončeniu zmluvného vzťahu odstúpením od zmluvy a uplynutím lehoty 15 dní na vrátenie zariadení. Zmluvná pokuta predstavuje paušalizovanú náhradu škody, ktorá by nevznikla v prípade, ak by žalovaný vrátil zariadenia včas. Právna predchodkyňa žalobkyne bola preto nositeľom práva na uplatnenie zmluvnej pokuty v čase vyfakturovania. Zmluvná pokuta v danom prípade nemá akcesorický charakter, nie je naviazaná na hlavný záväzok, ale na porušenie zmluvne dojednanej povinnosti. Zo zákonných ustanovení vyplýva, že zmluvná pokuta plní v prvom rade prevenčnú (zabezpečovaciu) funkciu, reparačnú (uhradzovaciu) funkciu a taktiež predstavuje sankciu pre subjekt porušujúci povinnosť. Dohoda o zmluvnej pokute je v súlade s právnou úpravou. Žalovaný bol vyzvaný v odstúpení od zmluvy na vrátenie predmetných zariadení v lehote 15 dní od ukončenia zmluvného vzťahu na predajné miesto, s upozornením, že inak veriteľovi vznikne právo na uplatnenie zmluvnej pokuty. Žalobkyňa poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) sp. zn. 3MCdo/14/2012, v ktorom bol vyslovený názor, že platným odstúpením od zmluvy zanikajú aj všetky vedľajšie záväzky vrátane záväzku na zmluvnú pokutu, ktoré boli od existencie hlavného záväzku závislé. Ak však nárok na zmluvnú pokutu vznikol ešte pred odstúpením od zmluvy z dôvodu jej skoršieho porušenia, nárok na zmluvnú pokutu nezaniká, ale je obmedzený len do doby platného odstúpenia od zmluvy. Odstúpením od zmluvy teda dochádza k zániku povinnosti plniť pôvodný záväzok zabezpečený zmluvnou pokutou, avšak nie vždy dochádza aj k zániku povinnosti plniť zmluvnú pokutu ako dôsledok neplnenia pôvodného záväzku. Porušením zmluvy vzniká medzi účastníkmi nový právny vzťah, ktorý už nemá vo vzťahu k pôvodnému zabezpečovaciemu záväzku akcesorickú povahu a na existenciu ktorého nemá vplyv. Na zmluvnú pokutu treba hľadieť ako na paušalizovanú náhradu škody, veriteľovi uľahčuje pozíciu v spore s dlžníkom, lebo nemusí preukazovať výšku škody (vopred zmluvnými stranami odsúhlasenú a dohodnutú). Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie preto nevychádzalo zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, ako ani zo správneho právneho posúdenia veci. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé aké úvahy viedli súd k zamietnutiu žaloby. Ide preto o svojvoľný postup v rozpore so zásadou rovnosti strán sporu. Žalobkyňa poukázala aj na nález ÚS SR sp. zn. I.ÚS 243/07, v zmysle záverov ktorého ak sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobkyne konal v nesúlade aj s ust. § 220 ods. 2 CSP, pretože závery obsiahnuté v odôvodnení sú zmätočné a nepreskúmateľné, nemajúce oporu v zákonných ustanoveniach. Žalobkyni tak bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo aj porušené jej právo na súdnu a inú právnu ochranu.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je predčasné a sú dané dôvody na jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere, že žalobkyňa si uplatnila zmluvnú pokutu za nevrátené technické zariadenia faktúrou, vystavenou v čase po zániku predmetných zmlúv, v dôsledku odstúpenia od zmluvy, napriek tomu, že sa primárne nezaoberal samotnou dohodou o zmluvnej pokute a nevyhodnotil skutkový stav, ktorý by podriadil pod relevantné ustanovenia právnej normy, týkajúce sa zmluvnej pokuty (§ 544 O. z. a nasl.), ako inštitútu súkromného práva, osobitne v spotrebiteľských vzťahoch (§ 53 O. z. a nasl.).

Predovšetkým nevyhodnotil jednotlivé zmluvné dojednania o zmluvnej pokute vo vzťahu k žalobou uplatňovanej sume 312,30 eur, vyúčtovanej faktúrou vo výške 312,30 eur, z ktorej vyplýva uplatnenie zmluvnej pokuty aj za iné povinnosti ako nevrátenie predmetných zariadení (napr. pokuta za porušenie záväzku viazanosti vo výške 50,- eur, základná inštalácia technikom vo výške 50,- eur, aktivačný poplatok za STB).

Právna predchodkyňa žalobkyne ponúkala žalovanému svoje služby ako spotrebiteľovi prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené, čo platí aj pre zmluvnú pokutu. Hoci súd prvej inštancie konštatoval spotrebiteľský vzťah, ktorý požíva ochranu ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, dohodu o zmluvnej pokute vo vzťahu ku každej z uplatňovaných zmluvných pokút, nepodrobil súdnej kontrole neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, ako aj elementárne, formálne a obsahové náležitosti zmluvnej pokuty v zmysle platnej právnej úpravy (§ 544 O. z. a nasl.).

V záujme naplnenia jedného zo základných práv v Európskej únii sú štáty Európskej únie povinné zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 27. júna 2000, *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores C-240/98 až C-244/98*, ako aj z 26. októbra 2006 *Mostaza Claro, C-168/05*, uznesenie C-76/10 *Pohotovost/Korčkovská*).

Súd prvej inštancie neskúmal a nevyhodnotil, či došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti alebo nad rámec zmluvných povinností po zániku zmluvného vzťahu (rozšírením povinností spotrebiteľa po zániku zmluvy). Rovnako tak súd prvej inštancie neriešil otázku právnych následkov odstúpenia od zmluvy vzhľadom na osobitnú právnu úpravu podľa § 44 ZoEK.

Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie žiadnym spôsobom neozrejnil a neuviedol akým spôsobom vyhodnotil vykonané dokazovanie, týkajúce sa konkrétnych zmluvných dojednaní o zmluvnej pokute, porušenie povinností dohodnutých v zmluve a právne dôsledky odstúpenia od zmluvy a takto zistený skutkový stav nepodriadil pod relevantné ustanovenia dotknutých právnych noriem, nemohol obstať ani jeho záver o zániku práva na zmluvnú pokutu (faktúra predstavuje len účtovný doklad).

O nepreskúmateľný rozsudok ide i vtedy, ak z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (ako tomu bolo v danom prípade). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má obsahovať, aké zistenia z konkrétnych dôkazov boli vyvodené a aký majú význam z hľadiska hmotného práva. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť, ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (napríklad sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (sp. zn. II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04).

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napríklad Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie súdu rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 410/03).

S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keďže chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré konanie nenahrádza prvoinštančné konanie.

Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, postupovať v súlade s prejednacou zásadou civilného sporového konania, s prihliadnutím na špecifiká konania v spotrebiteľských veciach (spory s ochranou slabšej strany podľa § 290 CSP a nasl.). Na základe vykonaného dokazovania posúdi nárok žalobkyne uplatňovaný žalobou vo výške 312,30 eur s príslušenstvom (s rozlíšením jednotlivých nárokov), vyhodnotí konkrétne dojednania o zmluvnej pokute, zmluvnou pokutou zabezpečené povinnosti, ich porušenie, aj v súvislosti so zánikom zmluvy v dôsledku jednostranného odstúpenia od zmluvy a jeho právnych následkov.

Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozhodnutia bolo určité a presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Svoj právny záver súd prvej inštancie zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.